

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Η ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ

Ὁμιλοῦντες περὶ τῶν διδασκάλων, θὰ ἦτο οὐσιώδης παράλειψις καὶ ἀγνωμοσύνη ὄχι ἡ τυχοῦσα, ἂν δὲν ἐγίνετο μνεῖα, ἔστω καὶ ἀμυδρά, τῶν ὑπερόχων ἐκείνων διδασκάλων τοῦ γένους, εἰς τοὺς ὁποίους ὀφείλεται ἡ ἀναγέννησις τοῦ ἔθνους καὶ ἡ ἀπελευθέρωσις αὐτοῦ ἀπὸ πικρᾶς δουλείας αἰώνων, ἵνα μὴ μνημονεύσωμεν καὶ τοὺς λογόδας ἄνδρας τοὺς γένους, οἵτινες, πρὸ τῆς ἀλώσεως καὶ μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κων)λεως μεταβάντες εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην, διεσκέδασαν διὰ τῆς διαδόσεως τῶν φώτων τῆς ἑλληνικῆς παιδείας τὸ βαθὺ σκότος τῆς ἀμαθείας καὶ τῆς βαρβαρότητος καὶ συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀναγέννησιν τῆς Εὐρώπης καὶ ἀλματικὴν πρόοδον αὐτῆς ἐπ' ἀγαθῷ συμπάσης τῆς ἀνθρωπότητος.

Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι οἱ ἄνδρες οὗτοι, ἐν οἷς ἀξιοζήλον θέσιν κατέχουν ὁ πολὺς Εὐγένιος ὁ Βούλγαρις, ὁ Νικηφόρος Θεοτόκης, ὁ Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος, ὁ Κοραῆς, ὁ Βάμβας καὶ ἕτεροι πολλοί, συγκεντρῶνουν σπανίαν εὐφυΐαν, χάρισματα ἐξαιρετικά, παντοίαν ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν καὶ ἰδιαίτατα φιλοσοφικὴν καὶ θεολογικὴν, ἀξιοθαύμαστον δὲ, ἀλλ' ἐξ ἄλλου δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι τὸ κοινὸν χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τῶν ἀνδρῶν τούτων, εἶνε ὁ ἱερὸς τῶν ἐνθουσιασμῶν ὑπὲρ τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ, ἡ φλογερὰ ἀγάπη τῶν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δουλευούσης πατρίδος καὶ ὁ διακαὴς ἔρωσ αὐτῶν πρὸς τὴν παιδείαν, ἀσφαλῆ γνωρίσματα τῶν πράγματι μεμορφωμένων ἀνδρῶν.

Καὶ ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν αὐτῶν, πρὸς πᾶσαν ὑψηλὴν καὶ εὐγενῆ ιδέαν εἶνε τόσον ἰσχυρὸς, εἶνε τόσον σφοδρὸς, ὥστε ἐκχειλίζων ἀπὸ τὰς φιλοθρήσκους καὶ φιλοπάτριδας καρδίας αὐτῶν πλουσίως νὰ διαχύνεται εἰς τὴν δούλην καὶ τὴν ξένην μακρὰν, εἰς τρόπον ὥστε οἱ ὑπὸ τὸν βάρβαρον κατακτητὴν δουλεύοντες πρόγονοί μας μεθυσθέντες ἀπὸ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸν ἔρωτα πρὸς τὴν θρησκείαν σύσσωμοι νὰ ἐξεπέρθωσι καὶ ὡς λέοντες βρυχόμενοι νὰ θραύ-

σούν τὰ δεσμὰ στυγερᾶς δουλείας, νὰ ἀποτινάξουν τὸν τυραννικὸν ζυγὸν καὶ νὰ παρουσιάζουν τὰ κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν ἠρωϊκὰ ἐκεῖνα κατορθώματα, τὰ ὁποῖα προὐκάλεσαν τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν ἀτάπληξιν τῆς Εὐρώπης, ἀλλὰ καὶ τὸν θαυμασμὸν τῶν μετέπειτα ἐπερχομένων γενεῶν.

Ἐντεῦθεν συνάγεται ὅτι καθηγῆται, οἵτινες, μὴ ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τοιαῦτα ἰδεώδη καὶ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα πρὸ μικροῦ ἐμνήμονεύσαμεν, ἐκλαμβάνουν τὸ ἱερὸν τῶν ἔργων ὡς σύνηθες ἐπάγγελμα πορισμοῦ τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων, καθηγῆται, οἵτινες θεωροῦσι τὸ ἐν τῷ σχολείῳ ἔργον τῶν ὡς πάρεργόν τι καὶ ἀνιαρὸν, διὰ νὰ σπεύσωσιν εἰς τὰς ἰδιαιτέρας τῶν παραδόσεις, ἐλαυνόμενοι ἀπὸ πνεῦμα κερδομανίας, καθηγῆται, λέγομεν, τοιοῦτοι ἔχουν τὴν ὑποχρέωσιν τὸ ταχύτερον, αὐτοβούλως δὲ, ν' ἀπομάκρυνθοῦν τῆς σχολικῆς ὑπηρεσίας, διότι αὐτοί, ἐξευτελίζοντες τὸν ἱερὸν καὶ ἀξιοσέβαστον τίτλον τοῦ καθηγῆτοῦ, εἶνε προωρισμένοι ἀντὶ νὰ ὀφελήσωσιν, τὸναντίον νὰ δηλητηριάσωσιν τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν ἀποβαίνοντες οἱ νεκροθάπται τοῦ ἔθνους.

Ἐπιπροσθέτως δὲ διακηρύττομεν ὅτι οἱ παιδαγωγοὶ τῆς νεότητος ὑπεράνω τῆς τυπικῆς καὶ ξηρᾶς καὶ τετριμμένης διδασκαλίας τῶν διαφόρων μαθημάτων, ὑπεράνω τούτων, ὀφείλουν νὰ θέσωσιν καὶ νὰ ἐξάρουν τὴν πρὸς τὸν Χριστὸν πίστιν, τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὸν ἔρωτα πρὸς τὴν ψυχωμελῆ παιδείαν, μετὰ ἱεροῦ δὲ ἐνθουσιασμοῦ, διὰ μέσου τῶν ὁποίων θὰ δυνηθοῦν νὰ ἐγγεννήσωσιν εἰς μὲν τὴν διάννοιαν ἰδεώδη εὐγενῆ, εἰς δὲ τὴν καρδίαν αἰσθήματα ἱερά, ἐξ ἄλλου δὲ τὴν θέλησιν νὰ χαλυβδώσωσιν καθισταμένην ἱκανὴν εἰς ἀγλαόκαρπον πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν δρᾶσιν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς κοινωνίας μας καὶ ἐπ' ὀφελείᾳ τῆς ἀνθρωπότητος καθ' ὅλου. (Ἀκολουθεῖ)

ΓΝΩΜΑΙ ΠΑΤΕΡΩΝ

ΓΡΗΓ. ΘΕΟΛΟΓΟΥ

«*Δι' ἀποροῦσαι κάλλους οἰκείου ἀφρονέσταται τῶν γυναικῶν πρὸς τὰ χρώματα καταφεύγουσι καὶ εἰσὶ πως, ὡς ἂν εἰποιμι, κοσμίως θεατριζόμεναι, δι' εὐσχημοσύνην ἀσχήμονες καὶ δι' ἀσχυρὸς αἰσχροτέραι.*»